KOHAVENS NYHEDSBREV
Nr 3 nov. 2017 Årgang 15

HELLEBÆK KOHAVES VENNER

Indmeldelse: Send en mail til stighelmig@gmail.com samt kontingent kr. 100 med 2018 inkluderet til konto 1551-10015413 eller via MobilePay til 51508360 v/ Stig Helmig.
Formand: Biolog Thor Hjarsen ecoadvise@ecoadvise.dk
Ansvarshavende redaktør og næstformand: Allan Høxbroe
Kasserer: Peter Rodemann
Øvrige bestyrelse: Poul Erik Pedersen, Klavs Nielsen, Stig Helmig og Ib Fagerlund
Følg os på Facebook "Hellebæk Kohaves Venner" og "Natur Helsingør".

www.kohavensvenner.dk
kohavensvenner@gmail.com

Kohaven er sat igang mod at blive rigere natur

Af Thor Hjarsen og Allan Høxbroe

Så gik en sommer, som gav synligt flere blomster i Kohaven og dermed livsgrundlag for flere insekter, fugle, frøer og mange andre skabninger.

Nu har vi nemlig kun 40 køer tilbage i området syd for Hellebækvej, hvor græsset i mange år var kort som en golfbane. Et fald fra 120 køer i vinters!

Man må sige, at blomstermængden kun lige er sat i gang mod forbedring, ikke øget markant endnu. Men de meget færre køer er et grundlæggende første skridt mod forventede nye tider for vores område fra 2019.

Hundreder af naturelskere mødte i løbet af sommeren op til gentagne møder under åben himmel i Kohaven for at høre om indsatsen for mere artsrig natur og Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Foto Allan Høxbroe.

Til den tid skal vi samtidig forbedre Kohavens nordlige halvdel. Den græsses omvendt af alt for få køer, så der mange steder er et vissent tæppe af flere års uspist græs. Det vil vi forsøge at brænde af til vinter, for at vilde blomsterplanter bedre kan spire.

Sidste år med en opdelt Kohave

Det er selvfølgelig oplagt at samle hele Kohaven til én imponerende helhed med naturlig variation og

dynamik, i stedet for at vi har to forpagtere med vidt forskellige interesser som hidtil.

Det skulle netop blive muligt, når Naturstyrelsens aftaler med de to forpagtere udløber med 2018.

Derved kan vi få ét sammenhængende område på to kvadratkilometer bag kun ét hegn. Et kæmpe rigtblomstrende græsoverdrev med mylder af sommerfugle, fugle, alskens smådyr, smukke vildheste i flok og langt færre køer. Naturen i højsædet i stedet for intensiv kødproduktion med EU-støtte, som Kohaven er blevet brugt til hidtil.

Græssende dyr er uundværlige

Når græssende dyr stadig ER nøglen til dette paradis, er det fordi hele området ellers kan springe i skov i strid med fredningsbestemmelserne for Kohaven. Men i høj grad også fordi dyrene skaber lys til lave urter og på langt sigt kan formindske det unaturligt høje niveau af næring i jorden, som nøjsomme planter bukker under i.

Det, Kohaven skal ligne, er fortidens lysåbne danske natur. Den er nemlig til alle tider er blevet græsset af store dyr, helt tilbage fra efteristidens urokser og vildheste for 12.000 år siden.

Endnu i 1934 kunne botanikprofessor Chr. Raunkiær konstatere, at disse solåbne overdrev af græs og urter rummede Danmarks artsrigeste plantesamfund.

Først midt i forrige århundrede, hvor 600.000 heste og halvanden million køer stadig var på græs, begyndte det at gå nedad for overdrevene.

Svært at genskabe overdrev

Vi er kommet meget langt fra gamle dage nu. Gødning fra landbrug og trafikudstødning vælter ned med luften og ødelægger fortidens balancer og vilkårene for nøjsomme planter.

Mennesker må ind og styre græsningen, så den på den ene side er stærk nok til ikke at ende i skov, men på den anden side så tilpas skånsom, at kvæget ikke får lov at æde blomsterplanterne væk, inden de når at sætte frø.

Det er samtidig svært at få sjældne planter til at genindvandre til et naturgenoprettet overdrev, når først jorden har været dyrket, som den tidligere har været det i Kohaven.

Men man har faktisk eksperter, som kan få det til at lykkes.

Til møde med forskerne

Derfor sad naturgruppen fra bestyrelsen i Kohavens Venner en torsdag midt i september til møde med seniorrådgiver ved Københavns Universitet Rita Buttenschøn og hendes PhD-studerende Lasse Gottlieb (t.v. på billedet), som også Naturstyrelsens samarbejder med.

Vi spurgte og fik svar om alt fra

2

jordbundsprøver og videnskabelig optælling af plantearter til plejen af køer og heste. Derunder de bedste oprindeligt vilde og uproblematiske heste at slippe ud i Kohaven: Exmoor-ponyer.

Forskernes konklusion

Hovedanbefalingen var, at Kohaven bør afgræsses hele året, uden vinterfodring og som udgangspunkt af 0,3 voksne dyr pr. hektar.

Tager vi det 90 hektar store areal syd for Hellebækvej som eksempel, bør det altså kun have 27 dyr, men har nu 40, og var helt oppe på 120.

For hele Kohaven med dens to kvadratkilometer græsning svarer det til 60 dyr - idet dog skovgræsning udgør en væsentlig del og giver fødegrundlag for færre dyr end åbent græsland. Derfor bliver det nok nærmere bliver 40-50 dyr for det samlede areal af vores nuværende to folde syd og nord for Hellebækvej.

Som udgangspunkt ville forskerne sætte lige mange køer og heste på området, måske med lidt overvægt på køer, fik vi at vide.

De ville heller ikke være betænkelige ved at hente frø af flere slags vilde planter til Kohaven med hø fra andre naturområder inden for rimelig afstand.

Forskerne bruger 17 små indhegnede felter i Kohaven til at overvåge, om nye plantearter kommer af sig selv, hvis køerne ikke får lov at æde dem. Her står 63 naturvenner om ét af felterne 22. juni, da Kohavens Venner, forskerne og Naturstyrelsen bød på aftentur om udviklingen i Kohavens biodiversitet. Foto Allan Høxbroe.

Vi får en følgegruppe af fagfolk

Nu mangler vi så blot, at Naturstyrelsen gør forskernes anbefaling om græsningen til virkelighed.

Foreløbig har man spurgt os, om det ikke er muligt at vurdere effekterne af græsningen *uden* at tælle dyr. Nogen af dem går jo skjult i skoven, og måske forskerne bliver klar med en ny metode til at sætte tal på dyrene, se artiklen side 8.

Kohavens Venner vil under alle omstændigheder oprette en følgegruppe med fagfolk, som fremover kan vurdere områdets udvikling mod større arts- og blomstermængde, og som kan foreslå ønskelige ændringer.

Både forskerne og Naturstyrelsen har sagt ja tak til at sidde med i sådan en følgegruppe. Det er vi utroligt glade for.

Lige nu er vi også i samarbejde med Naturstyrelsen om en andet helt afgørende hjørnesten for fremtiden:

Aftalen med en ny forpagter fra 2019 skal formuleres, så formålet med græsningen utvetydigt er natur og ikke længere kødproduktion. Dyrene må desuden kun få foder udefra om vinteren, hvis de lider alvorligt i helt unormalt hårdt vejr. Vi har i den forbindelse afleveret vores udspil til en ny forpagtningsaftales indhold til Naturstyrelsen.

Den vigtigste nøgle til større biodiversitet og publikumsoplevelser i Kohaven er nemlig, at vi fremover ikke har flere dyr, end området har naturligt fødegrundlag til.

Meget mere natur i vores område er på vej til EU-beskyttelse

Af Stig Helmig

Hele den østlige del af Teglstrup Hegn og hele Helsingørs Grønne Vestkile indgår i Miljøministeriets forslag til udvidelse af Natura2000-område nr. 114, som Kohaven er en væsentlig del af.

Hvis EU accepterer forslaget, vil yderligere 1,2 kvadratkilometer skov, lysåbne arealer og vådområder være udpeget og beskyttet af EUs habitatdirektiv.

Miljøministeriet ønsker med forslaget at justere de eksisterende grænser for områderne, så der ikke indgår landbrugs- eller byarealer, der kan give interessekonflikter.

Naturplejen skal således alene tilgodese beskyttelsen af områdets naturværdier og ikke længere omfatte landbrugsdrift indenfor de internationale naturbeskyttelsesområder.

Kohavens Venner glæder sig over, at denne ændring må komme til at fremgå tydeligt af den kommende aftale for Kohavens forpagtere fra 2019, så landbrugsdrift ikke længere bliver en del af formålet med græsningen.

Natura 2000-områderne er et netværk af beskyttede naturområder i EU, som skal bevare og beskytte naturtyper samt dyre- og plantearter, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Når et område er med i Natura 2000-udpegningen, skal der gøres en aktiv indsats for at sikre eller genoprette de naturtyper og arter, som området er udpeget for.

Området skal også beskyttes mod nye aktiviteter. Myndighederne skal således gennemføre en konkret vurdering, en såkaldt screening, af aktivitetens påvirkning af Natura2000-området før der eventuelt kan gives en tilladelse.

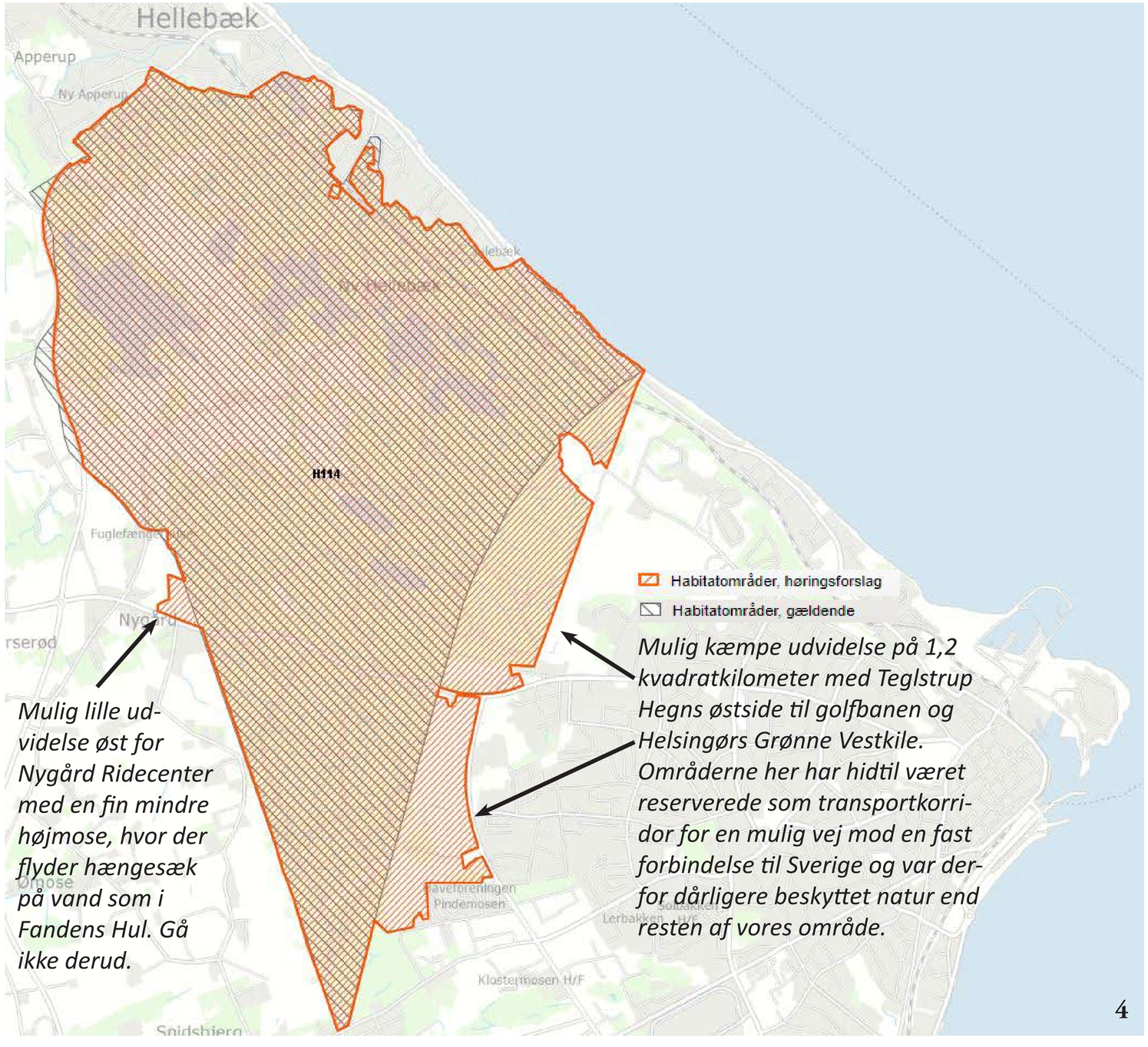

Bliv aktivt medlem og få natur, motion og nye venner

Vil du lære at svinge en le? Kan du fyre op i en grill for medlemmer på tur?

Har du lyst til at sidde i bestyrelsen og arbejde seriøst med naturen eller planlægge hyggelige arrangementer for medlemmerne?

Eller kan du lokkes ud at bekæmpe invasive japanske pileurter sammen med os andre?

Vi kan love, at det er opgaver, der giver humør og fællesskab samtidig med, at du får brændt noget sund energi af.

Til marts skal vi helt konkret også brænde store mængder græs af i Kohavens nordlige halvdel, for at vilde blomster kan spire bedre.

Vil du være én af dem, som vi med mellemrum kan spørge om at give en hånd til den slags?

Så må du rigtig gerne melde dig som aktivt medlem. Det er bare at sende en mail til kohavensvenner@gmail.dk.

Foreningen giver nogle gange frokost efter større fysisk arbejdsindsats.

Under alle omstændigheder inviterer vi alle aktive medlemmer, nye som gamle, med til et nytårstaffel i begyndelsen af januar.

Måske du kan hjælpe allerede nu: Hvor låner vi et pænt stort lokale til nytårstaflet, nu hvor Avlsgården er ved at blive revet ned?

Avlsgården er på vej ned - ikke foreningen! Foto Allan Høxbroe.

Skub på lige nu for at vi bliver flere medlemmer

Der var engang for fem år siden, da girokort var blevet dyre pga. gebyrer. Samtidig blev stærke kræfter i foreningen sløje eller fik dårligere tid.

Medlemstallet, som var på 330, begyndte at falde.

Bestyrelsen valgte at sætte kontingentet ned fra kr. 200 til 65 årligt, for blot at se endnu hurtigere frafald helt frem til i fjor.

Først nu er skuden vendt. Fra blot 77 betalende i september 2016 er vi fløjet op igen til nu 140 familier i foreningen. Antagelig pga. stigende ativitet i foreningen, debatten om Kohaven i medierne og lidt begyndende generationsskifte.

Det vil være et super tidspunkt til at skubbe på ved fx at sprede viden om, at foreningen

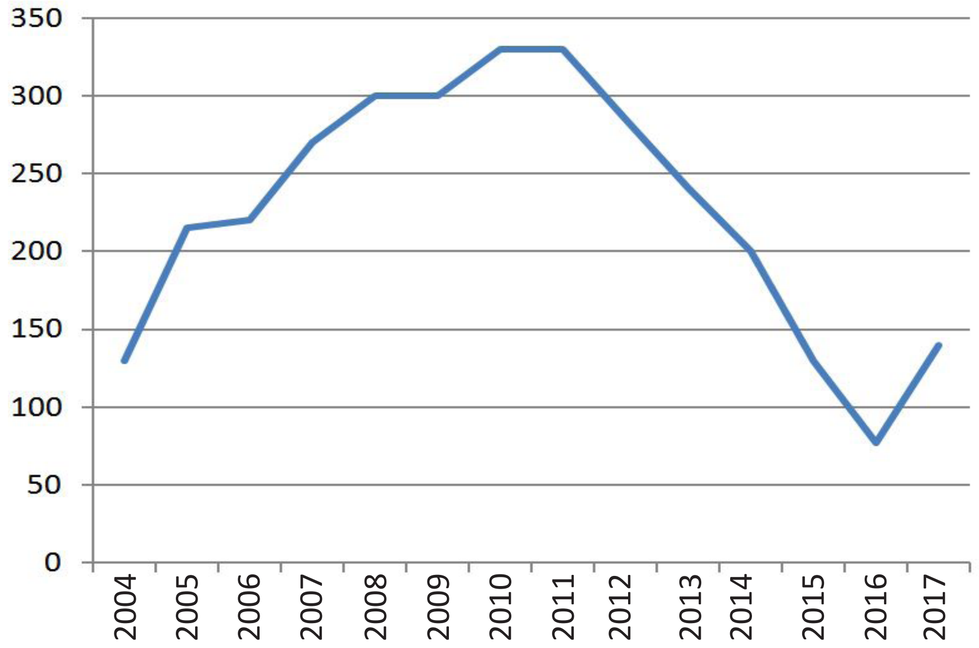

er for alle brugere af Helsingørs store grønne hjerte mod vest, og fortælle, at man bliver medlem på et minut ved at sende kr. 100 til MobilePay 51508360 v/ Stig Helmig. Husk at medsende mailadresse.

Man kan også overføre kr. 100 til Hellebæk Kohaves Venners konto 1551-10015413 og sende sin mailadresse til kohavensvenner@gmail.com.

Hvad får man som medlem?

Svaret er guidede ture, viden om naturen, møder og måske udstillinger, og i høj grad inspiration til egne ture. Man får Nyhedsbrevet her, men også vores Facebook-gruppe "Hellebæk Kohaves Venner", som hurtigt er blevet spændende og engageret.

Mange vil sige, det vigtigste måske er foreningens samarbejde med Naturstyrelsen, som efter massiv nedskæring og centralisering savner bedre lokalkendskab og behøver gode råd og ønsker som aldrig før. Det får de.

Derfor send os også *dine* ønsker og ideer for området. Til kohavensvenner@gmail.com!

Farvel min barndoms Avlsgård

Netop nu rasler murstenene ned under nedrivningen af Avlsgården. Stadig uden tegn på, at Kohavens Venner snart får husly igen.

Andre af Naturstyrelsens mange bygninger i området står ellers tomme år ud og ind. Men kun til glæde for hærværksmænd og spredning af invasive japanske pileurter i titusindvis.

Kan hjertesuk hjælpe? Måske dette fra Peter Sandholt:

Kære alle
Det er med vemod og sorg jeg læser, at Naturstyrelsen vil rive avlsbygningerne ned.

Jeg er selv kommet der som barn, jeg har lejet i høet på lofterne, jeg har reddet på hestene og jeg har kørt rundt i charabanc med sidste forpagter Rud Barfod på Hellebækgård.

Det var i 1951 og vedlagte akvareller er fra samme tid, malet af Aage Berg, som var skolelærer og gift med forpagter Rud Barfod og Katinga Ruds datter Inge.

Da hovedhuset brændte, var det ligeledes en stor sorg.

Kohavens Venner havde her fået skabt et enestående sted, som vi i dag godt kunne ha' brugt i Kongernes Nordsjælland. Fortræffelige kunstudstillinger med fuglemotiver.

Var det blevet ved, ville det ha' været et tilløbsstykke også for turister.

Den slags kulturtiltag er befriende for et stresset samfund og jeg er totalt i oprør over at Naturstyrelsen ikke vil værne om muligheder for denne form for kulturtilbud. Når bygningerne først

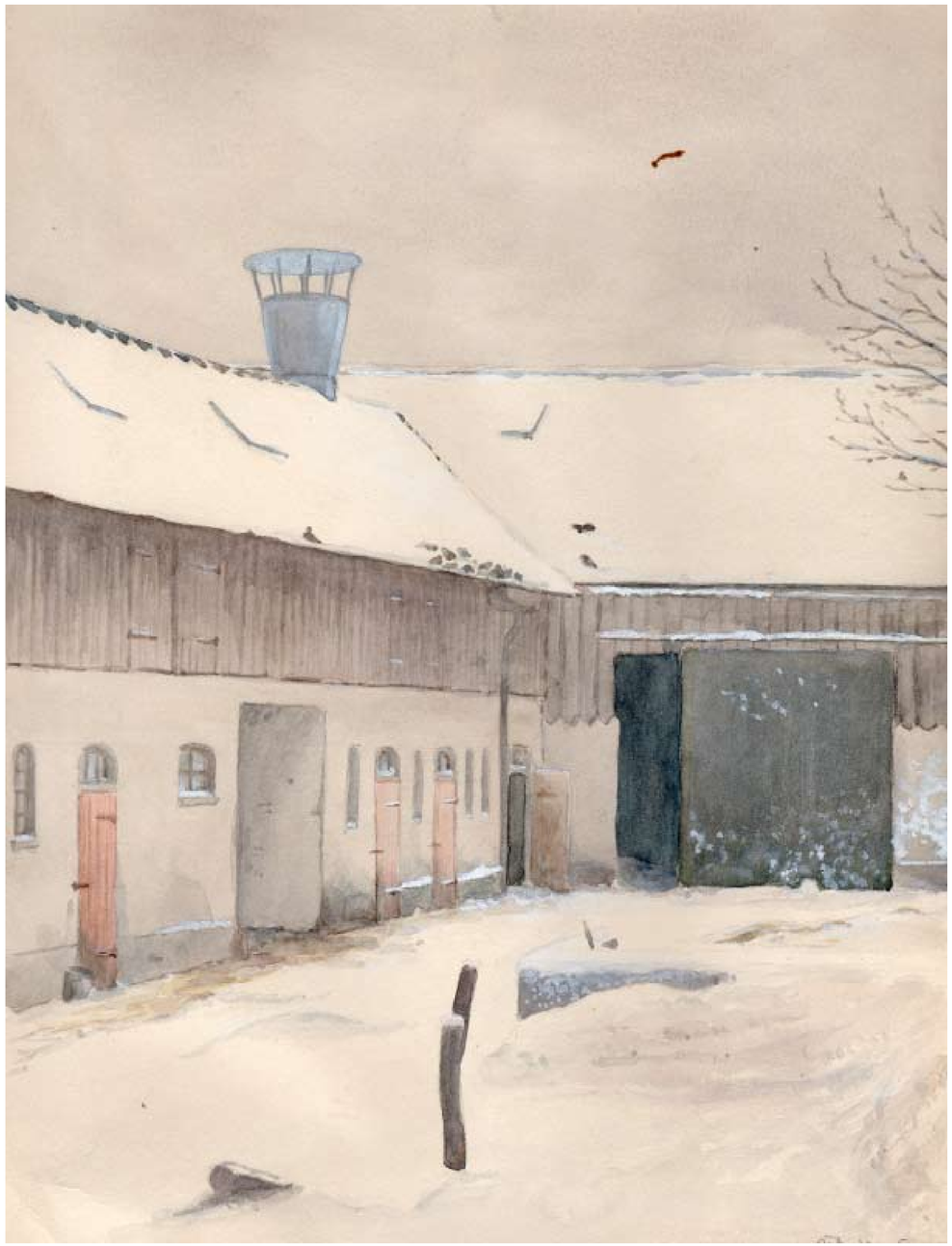

er revet ned, bliver det svært at genskabe den slags muligheder i Kongernes Nordsjælland.

Naturstyrelsen burde hellere gå aktivt ind i et samarbejde for, at området får muligheder for fremtidens besøgende i National park Kohaven – Kongernes Nordsjælland.

Seværdigheder kræver plads og udstillingsfaciliteter samt spisemuligheder, og det ville der være uanede muligheder for at løse i avlsbygningerne.

Mindre kan måske gøre det, men vigtigt er, at Kohavens Venner får sikret sig et fremtidigt domicil i området.

Orange kolort skal give viden om skovgræsning

Af Lasse Gottlieb, Københavns Universitet

Der er ingen tvivl om, at græsning med store dyr kan have en væsentlig indvirkning på artssammensætningen og dynamikken i skovlandskaber.

Vi ved også, at effekten blandt andet afhænger af, hvilke dyr der græsser, græsningstrykket, sæson, det eksisterende plantesamfund og de enkelte planteart-ers respons på græsningen. Derfor kan effekten fra én lokalitet heller ikke nødvendigvis overføres til en anden.

Der findes dog relativt få systematiske videnskabelige undersøgelser af effekten af skovgræsning, hvorfor en stor del af vores viden er teoretisk.

Derfor er det også interessant af følge effekten af græsningen i Hellebæk Kohave – og særligt den sydlige fold. Her er en stor del af hegningen skov, og der græsses hele året, så også sæsonvariationen kan undersøges.

På området er etableret 40 felter - 10 i det lysåbne græsland og 10 i hhv. bøgeskov, egeskov og birkeskov. Felterne bruges til at registrere kvægets brug af arealet henover året, ved simpelthen månedligt at tælle antallet af kokasser i hvert felt.

Det er en simpel, billig og lavteknologisk måde, der måske ikke giver samme detaljeringsgrad som GPS-halsbånd, men til gengæld heller ikke giver problemer med udstyr der pludselig ikke virker eller falder af dyrene.

Artssammensætningen og antallet af træer og buske har stor betydning for hele skovøkosystemet og den tilknyttede biodiversitet. Derfor undersøges kvægets effekt på den naturlige foryngelse af træer og buske.

Dels undersøges selve kokassernes betydning. Her kan kvæget transportere en række frø gennem deres fordøjelsessystem, kokasserne kan give næring og bevarer fugtigheden til gavn for spirerne og endelig afholder kvæget sig fra at græsse lige omkring kokassen i en kortere eller længere periode.

I den sydlige del af indhegningen er der etableret en række mindre hegninger omkring små bøgetræer. De enkelte hegninger er åbne på forskellige tidspunkter af året og formålet er at undersøge sæsonvariationen i kvægets effekt på at hæmme træernes vækst.

Spraymaling er Lasse Gottliebs metode til at se, om en kolort er ny, eller om den allerede er talt med tidligere. Man kan endda sammenligne antallet af kolorte i skovene med antallet af køer og kolorte ude i Kohavens lysåbne græsland for at beregne hvor mange dyr, der cirka går skjult i skovene. Køernes græsning øger blandt andet skovens biodiversiteten og skaber spændende indre og ydre skovbryn.
Fotos Allan Høxbroe.

Hellebæk Kohave er eksempel i to nye vigtige naturbøger

Af Hans Henrik Bruun og Thor Hjarsen

I starten af oktober landede to nye og vigtige naturbøger hos de danske boghandlere. Begge bøger kommer i år og markerer dermed Danmarks første lov om naturfredning fra 1917. Begge bøger er blandt de væsentligste om dansk natur, der er udgivet i mange år.

Det drejer sig om miljøjournalist Kjeld Hansen <https://www.facebook.com/kjeld.hansen.37?fref=mentions>s "Det store Svigt", og idéhistoriker og fotograf Rune Engelbreth Larsen <https://www.facebook.com/engelbreth?fref=mentions>s "Vildere Vidder i Dansk Natur".

Grunden til at vi vælger at omtale bøgerne, er ikke kun deres store betydning for naturpolitikken på nationalt plan, men også på grund af den omtale som Hellebæk Kohave, Teglstrup Hegn og Hammermølle skov har fået i bøgerne. Dermed understreges områdernes nationale naturhistoriske betydning.

Men det fælles emne til trods, er der tale om meget forskellige bøger. "Det store Svigt" kigger bagud, mens "Vildere Vidder" i høj grad skuer fremad.

"Det store Svigt" dokumenterer igennem 45 kapitler hvordan 100 års indsats på mange måder har været spildt. Takket være inkompetence hos Fredningsnævnene har de tinglyste fredningsbestemmelser vist sig kun undtagelsesvist at sikre naturværdierne varigt, og dermed sørge for overensstemmelse mellem den enkelte fredning mål og midler. Konfliktskyhed hos kommuner, som - hvis lodsejer var vrangvillig – veg tilbage fra at gennemføre de naturbevarende indgreb, som fredningskendelsen havde til formål at muliggøre. Desuden dokumenterer Kjeld Hansen at statslige myndigheder ikke har fulgt op på de store samfundsinvesteringer i erstatninger og overvåget om målsætningerne blev indfriet og naturværdierne sikret varigt.

På bogens side 407 bruger Kjeld Hansen en side på at omtale den omfattende forurening af beskyttet natur med kvæggødning, som fandt sted i den forrige vinter ved den gamle skydebane i Hellebæk Kohave. Det sker under overskriften "Et stinkende ælte".

I "Vildere Vidder" undersøger Rune Engelbreth Larsen om vi som samfund relativt smertefrit kunne få et antal større sammenhængende naturområder, som - sammen med små naturplejede perler - kunne danne rygraden i et naturbevarende arealnetværk. Det gøres utroligt enkelt og elegant ved at opstille tre "dogmeregler" - 1) find arealer uden væsentlig bebyggelse og landbrug, der er 1000 ha eller større, 2) hvor 80 % eller mere af jorden er i offentlig eje, så vi ved fra starten, at arealerne bør tjene fællesskabsinteresserne og ikke karambolerer med den private ejendomsret, og 3) høj eksisterende naturværdi.

Det viser sig, at hele 35 naturområder lever op til disse enkle dogmeregler – herunder vores område Hellebæk Kohave, Teglstrup Hegn og Hammermølle skov.

Ideen bag bogen er helt enkelt så god, at det er svært at fatte at ingen har fået den tidligere. Det kan siges om både forskere, NGO-er og myndigheder.

I de 11 første kapitler gennemgås baggrunden for udfordringen - det eskalerende tab af biodiversitet - og baggrunden for de tre dogmeregler, og for de to hovedvirkemidler som bogen anbefaler til at langtidssikre eksisterende naturværdierne og genere nye: Produktionsophør og rewilding.

Professor i biodiversitet fra Københavns Universitet, Carsten Rahbek kaldte på DR2 ligefrem Runes Engelbreth Larsens bog for "en gave til danskerne".

Begge bøger er forbilledligt velresearchede og velskrevne og gennemillustrerede. Begge er de oplagte julegaveideer til den naturinteresserede.

Se mere på internet-siderne:
gad.dk/det-store-svigt
danarige.dk/naturzonen/

Vores anbefalinger til nationalparken

Af Allan Høxbroe

Hellebæk Kohaves Venner har sendt sine indspark til den offentlige høring om Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Vigtige meldinger, synes vi selv.

Vi beder først og fremmest om at få et stærkt fokus på artsrigdommen i nationalparken, ikke mindst i de gamle løvskove som Gribskov, Teglstrup Hegn, Hammermølle Skov.

Derfor ønsker vi, at der kommer folk med lokalkendskab og kompetence i biodiversitet ind i både nationalparkrådet og bestyrelsen.

Foreningen tilbyder selv at udfylde en plads i rådet og den éne af rådets pladser i bestyrelsen.

Vi er uenige i, at en bestyrelsesplads skal reserveres til Dansk Skovforening, idet private skovejere ejer en helt minimal del af Nordsjællands skove, hvorimod det offentlige ejer hovedparten og staten alene 86 procent.

Tilsvarende hæfter vi os ved, at andre naturudnyttere som Landbrug & Fødevarer samt Danmarks Jægerforbund er tiltænkt bestyrelsespladser, men at kun én naturbeskytterorganisation får lov at være med, Danmarks Naturfredningsforening. Der bør mindst være endnu én naturbeskyttende organisation med som modvægt.

Vi ønsker at nationalparkens projekter skal bygge på forskningsbaseret viden, ligesom det skal registres, om indsatsen virker.

Desuden anbefaler Hellebæk Kohaves Venner, at der laves decentrale formidlingscentre i nationalparken, herunder at der efter nedrivning af Hellebæk Avlsgård opføres et nyt naturformidlingscenter centralt i Kohaven, som i høj grad skal kunne stilles til rådighed for lokale skoler og institutioner, samt være et attraktiv for den lokale turisme.

Det fulde høringssvar kan læses på vores Facebook-side her: https://www.facebook.com/hellebaekkohavesvenner/?fref=ts

Nationalparken bør især gavne gamle løvskove og høj biodiversitet som den, eksperterne dokumenterede omkring Kohaven i 2016. Fotos Allan Høxbroe.

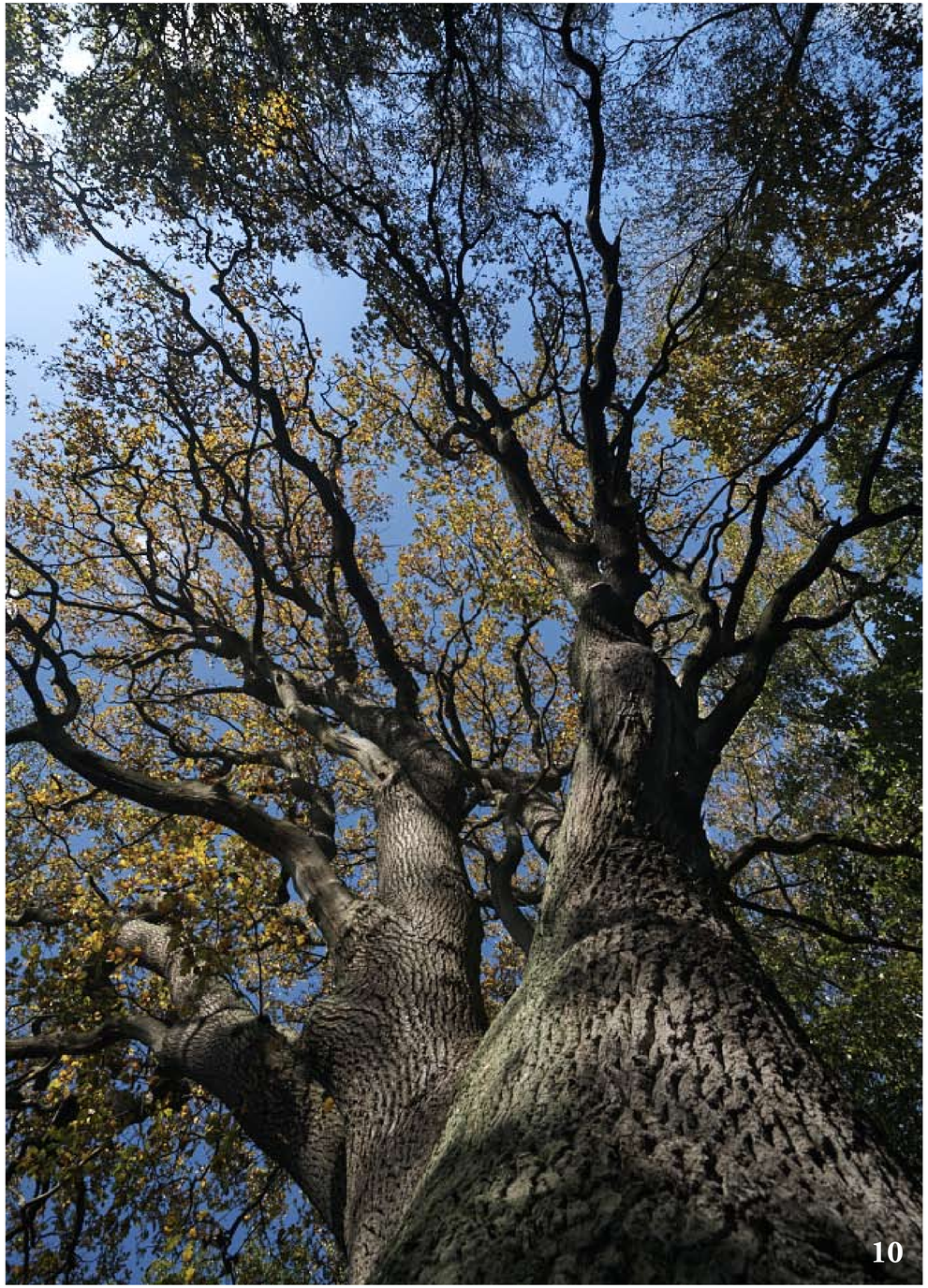

Kommende arrangementer

JULEKNASMØDE
13. december kl. 19 til cirka 21 på Bølgen, Jæmtlandsvej 1, 3140 Ålsgårde.

Kom og hør hemmelighederne om de kønneste og mest spændende steder i Kohaven, Teglstrup Hegn og Hammermølle Skov foruden vores naboområder Helsingørs Grønne Vestkile og Nyrup Hegn.

Bestyrelsen fortæller ledsaget af billeder fra Kohavens Naturfotoklub, så du selv kan finde stederne året rundt på dine egne ture.

Vi forventer også at kunne præsentere det meste af foreningens turprogram for 2018, ligesom vi vil fortælle, hvad der venter af stort og små for Kohaven og omegn i fremtiden, og hvad vi har på ønskeseddelen til Naturstyrelsen. Ønsker fra medlemmerne er mere end velkomne, fx om tilgroning af udsigter, fremtidige cykelsti-forløb, flytning af elektriske hegn, så de står bedre osv.

Der vil være salg af drikkevarer på Bølgen, men gratis mundgodt og julehygge.

GENERALFORSAMLING 2018

Det bliver onsdag den 14. marts kl. 19,30 og stedet Bølgen i Ålsgårde, da foreningen har mistet sine lokaler på Avlsgården.

Derfor kan der heller ikke længere stå i vedtægterne, at udgangspunktet for foreningens aktiviteter er Hellebæk Avlsgård.

Til gengæld burde Vestkilen ved det sydligste Teglstrup Hegn måske med i vedtægterne, nu hvor området står til at få en naturbeskyttelse som resten af vores område?

Kom og vær med til at bestemme og vælge bestyrelse.

Tekst og fotos Allan Høxbroe

Afholdte arrangementer

Græsningens mysterier 21. juni
Det var en tur for de mest seriøse naturvenner, som Kohaven Venner og Naturstyrelsen holdt i fællesskab denne aften, og med imponerende fremmøde, som det ses på side 3 og herunder.

63 var vi, som hørte om videnskabelige fakta om græsning og naturforbedring, om foreningens visioner med vildheste, blomsterrigdom og biodiversitet, og om Naturstyrelsens anstrengelser for at pleje området til alles tilfredshed. Ikke altid nemt under disse års store sparerunder.

Vi passerede blandt andet den markante høj med stejl skrænt og et lille vådområde, der ligger op ad Teglstrup Hegn i den nordøstlige del af Kohaven. Her har der, ligesom på skydebanerne i den sydligste del af Kohaven, været vinterfoderplads for kvæg med et kollosalt forurenende morads, som bestyrelsen ikke havde tænkt, at Naturstyrelsen skulle stå til regnskab for til evig tid. Men blot beskrivelsen af det passerede for skrænten særligt beskyttede naturtype lød uværgerligt som fortsat kritik. Derfor dejligt at styrelsen tog det med godt humør.

Herved fik de fremmødte en smagsprøve på det dilemma det kan være, når vi som forening sætter Naturstyrelsens medarbejdere, deres faglighed og samarbejdslyst særdeles højt, men vi samtidig mærker, at finansministeriets regnedrenge og mange af politikerne holder igen på styrelsens råderum. Fx ved kravet om, at natur som Kohaven har skullet plejes, som var det landbrug til kødproduktion med givtig EU-landbrugsstøtte.

Vilde Blomsters Dag 18. juni

Botanikeren Gunnar Rylander stod endnu en gang i spidsen for en snes blomsterglade mennesker, der kom igennem diverse naturtyper med planter, der hverken er almindelige eller kedelige at høre om. Slet ikke med Gunnars gode fortælleevner og vores store ører.

Tilbage på Avlsgården var der dækket op med grill og pølser udendørs, og med en hel række specielle mikroskoper indendørs.

Det var 3-dimensionale mikroskoper, også kaldet stereolupper, hvor man ser blomsternes ædle dele i utrolig skønhed, og hvor selv en bladlus står skarpt i alle detaljer, som var den en bil ved kantstenen for næsen af én.

Det var en stor øjenåbner til det mikrounivers af spændende liv, der normalt gemmer sig for vores blotte øje, men som spiller endda meget store roller i naturens kredsløb og fødekæder fra planter over smådyr til de største væsener, os selv inklusive.

Foreningen kan tilbyde at give skoleklasser og andre grupper af rimelig størrelse samme "mikroskopiske" oplevelse, blot man kontakter os for nærmere aftale.

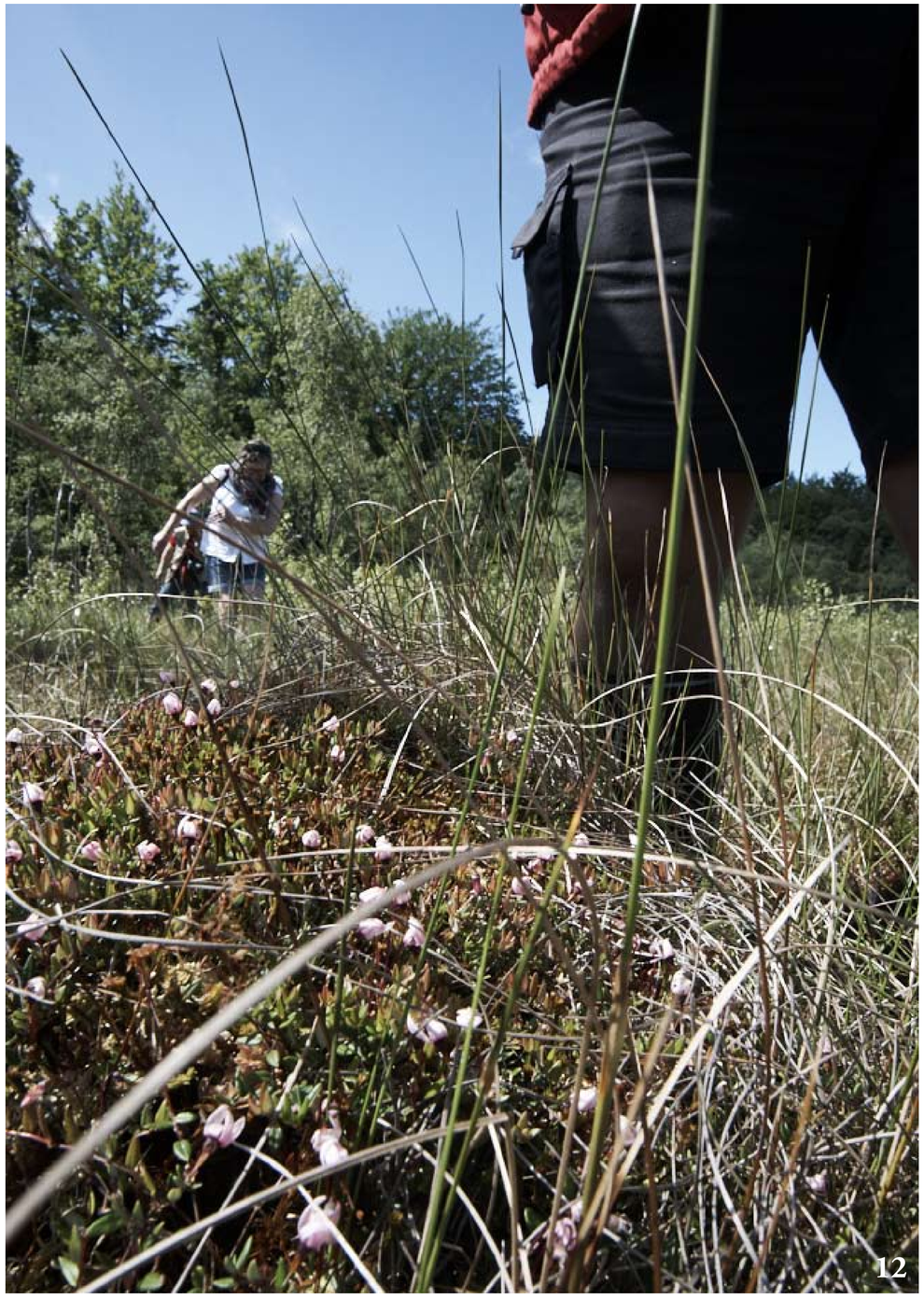

Svampetur 17. september
Dagen blev velsignet af den dejligste septembersol gennem skovbunden omkring Hammermøllen ovenpå heftig regn og tordenbrag fra morgenstunden.

Vi var 40 svampejægere, der fandt et halvt hundrede arter, med tragtkantarel som den hyppigste spisesvamp. Men der var også meget smukke svampe, og spændende historier oveni fra vores yderst kyndige turleder, Trine Jarløv.

Til frokosten ved Hammermøllesøen fik vi en gennemgang af alle arterne, fra den dødeligt giftige snehvid fluesvamp til rørhatte i alle grader af velsmag.

Næste år vil vi forsøge, om det er muligt at byde på flere svampeture efter hinanden, så vi kan gå i mindre hold og færre skal tilmelde sig uden at få plads.

Fotos Allan Høxbroe.

Fugletræk-tur 8. oktober
Vind og vejr styrer fugleture, og der blæste da også, om ikke en halv pelikan, så nogle elegante suler ind i vores kikkerter ved fugletræk-turen 8. oktober.

Foreningens formand, biolog og naturvejleder Thor Hjarsen, fægtede flittigt med pegefingeren mod alt, der fløj mod os fra svenskekysten. Det gjorde fx en flot flok edderfugle i fuld drøn lige over bølgetoppene samt musvåger i deres "skruer" opad på vinde under skyerne. Dog ikke så mange som de 30-40 musvåger på én gang, man ellers kan være heldig at se over Kohaven og Hellebæk-området i disse dage.

De flotte suler var også langt væk, så vi kun lige kunne beundre deres raketform og blændende hvide kroppe på vej retur mod de store have efter en sviptur ind i Øresund. Derfor heldigt at Johnny Bengtsson, et af medlemmerne i Kohavens Naturfotoklub, har skudt billedet af fuglen herunder ved en tidligere lejlighed.

Fototur i efterårets farver 29/10
Biologen Henrik Schurmann, der også er professionel naturfotograf, tog 14 fotoentusiaster på tur ved Bondedammen, i Kohaven og ved Bøgeholm Sø - veloplagt og spændende at blive klog af som hvert år i snart rigtig mange år.

Der blev fotograferet store panoramaer, bittesmå dyr og kæmpestore egetræer, ligesom man kunne iagttage halsbrækkende anstrengelser for at komme helt tæt på de bedste synsvinkler, som det ses længst til højre.

Men billeder taler jo ellers for sig selv. Ikke mindst om naturen.
Fotos Allan Høxbroe.

Hellebæk Avlsgård torsdag 2. november 2017 kl. 16:55.

Den røde bygning til højre med vores foreningslokale er det eneste, som endnu ikke er revet ned. Før om få dage.

INTET forlyder fra Naturstyrelsen om, hvornår vi som borgere igen måtte få et samlingssted inden for de 10 kvadratkilometer natur vest for Helsingør, som Kohaven er centrum i.

Foto Allan Høxbroe